

Umhverfis- orku og loftlagsráðuneytið

urn@urn.is

Reykjavík, 9. maí 2025

Efni: Umsögn Orkuveitunnar um frumvarp til laga um stefnumótun stjórnvalda um öflun raforku.

Orkuveitan fagnar framlagningu frumvarpsins og lýsir yfir eindregnum stuðningi við meginmarkmið þess, sem felst í að festa í lög reglubundna og heildstæða stefnumótun stjórnvalda um raforkuöflun til framtíðar.

Frumvarpið markar mikilvægt skref í átt að auknu orkuöryggi, bættri samhæfingu við aðra stefnumótun stjórnvalda og skýrari forgangsöröðun verkefna á sviði orkuframleiðslu. Það tekur einnig undir þá sýn sem Orkuveitan og aðrir hafa talað fyrir, að nýting endurnýjanlegra orkukosta séu ekki eingöngu umhverfis- og loftslagsmál heldur einnig grundvallar efnahagsmál sem lýtur að atvinnuuppbyggingu, byggðaðróun og sjálfbærni samfélagsins.

1. Nauðsyn skýrrar forgangsöröðunar og eftirfylgni

Orkuveitan telur brýnt að stefna stjórnvalda verði leiðarljós í ákvarðanatöku stjórnvalda og stofnana þeirra. Til að svo megi verða þarf skýrlega að kveða á um að stjórnvöld og viðeigandi stofnanir, þar á meðal Umhverfis- og orkustofnun, taki mið af stefnunni við forgangsöröðun verkefna.

Enn fremur væri rétt að fylgja stefnunni eftir með reglulegri greiningu á áhrifum hennar á jafnvægi milli framboðs og eftirspurnar eftir raforku, þróun raforkuverðs, atvinnuuppbyggingu og hagvöxt. Samhliða þarf að tryggja samhæfingu við aðrar lykiláætlanir, svo sem kerfisáætlun Landsnets.

2. Skilyrði um virkjanakosti í orkunýtingarflokki

Orkuveitan styður þær tillögur sem fram koma um breytingar á lögum um verndar- og orkunýtingaráætlun, t.a.m. í 3. og 4. gr., sem tryggja að hún taki mið af stefnu stjórnvalda um raforkuöflun. Því til viðbótar telur Orkuveitan rétt að lögfesta að í orkunýtingarflokki skuli ávallt vera virkjunarkostir sem uppfylla markmið og forsendur stefnunnar. Þetta er forsenda þess að stefna stjórnvalda verði ekki aðeins stefnumarkmið heldur einnig framkvæmanleg í raun.

3. Jarðhiti

Orkuveitan harmar að hvorki í frumvarpi né greinargerð sé fjallað um mikilvægi öflunar varmaorku, sem gegnir lykilhlutverki í íslenskum orkubúskap og er stærsti einstaki þátturinn í innlendri orkunotkun þjóðarinnar. Þar sem lög um verndar- og orkunýtingaráætlun ná einnig til

varmaorku, er eðlilegt og nauðsynlegt að stefna stjórnvalda taki til bæði raforku og varmaorku, til að tryggja samræmda og heildstæða nálgun á orkumál þjóðarinnar.

4. Tillögur

Orkuveitan leggur ríka áherslu á að samþykkt frumvarpsins feli ekki aðeins í sér formlega stefnumörkun heldur verði það grunnur að raunhæfri framkvæmd. Það krefst skýrrar lagaumgjarðar, virkni í eftirfylgni og samþættingar við önnur stefnu- og áætlanagerðarkerfi hins opinbera, sem skortir á að sé útfærð í frumvarpinu. Orkuveitan leggur því eftirfarandi til:

- i) Að lögfest verði skylda til að í orkunýtingarflokki séu ávallt virkjunarkostir sem uppfylla forsendur og markmið raforkustefnu stjórnvalda.
- ii) Að gerð verði breyting á 4. mgr. 3. gr. laga um verndar- og orkunýtingaráætlun, þannig að tekið verði mið af raforkustefnu stjórnvalda á sama hátt og nú er gert varðandi vatnaáætlun.
- iii) Að stefna stjórnvalda nái einnig til varmaorku (jarðhita), enda hefur hún veigamikla þýðingu fyrir orkuöflun og samfélagslega velsæld.
- iv) Að stjórnvöld tryggi virkni stefnunnar í gegnum eftirfylgni, greiningar og samhæfingu við aðrar áætlanir á sviði raforku og innviðauppbýggingar.

Með samþykkt frumvarpsins, að teknu tilliti til ofangreindra sjónarmiða, má tryggja aukinn fyrirsjáanleika á raforkumarkaði, aukið orkuöryggi, stuðla að efnahagslegum og samfélagslegum ávinningi og treysta enn frekar stöðir sjálfbærrar þróunar í íslensku samfélagi.

Orkuveitan þakkar tækifæri til að koma að umsögn vegna málsins og áréttar að fulltrúar félagsins eru reiðubúnir að gera frekari grein fyrir umsögninni sé þess óskað.

Virðingarfyllst,

Bára Jónsdóttir lögmaður